

(Atkelta iš 9 p.)

dami nebetenka saiko: kemša duoną, suvalgo po tris porcijas sriubos...

Kadangi mūsų kaime nieko rimto valgomo nenusipirksi, kas savaitę seserys važiuoja į Kočiabambą arba Punatą (iki jos kiek arčiau – valanda kelio) „užsipirkti“ maisto savaitei, užsipilti degalų, nes degalinė arčiau siai irgi tik ten, susirinkti žinių iš pasaulio ir šalies, o aš – dar ir internetu pabendrauti su šeima ir bičiuliais.

Bolivijos kaimo vietovėse vaikų darželiai (vieta, kur vaikai ugdomi, kaip mes suprantame), beveik neegzistuoja, nes nėra jokios valstybės politikos, ką daryti su vaikučiais iki šešerių metų. Veikia dienos centrai, kur vaikams dalinamas valgis, ir tiek. Beje, jie irgi dažniausiai veikia vienuolių iniciatyva. Ir mūsų vaikų darželis iš įpratimo kartais pavadinamas maitinimo centru. Tada paklausime, kam reikia trijų auklėtojų, jei tik maitinama... Didžioji dalis vaikų namuose nebūna matė žirklių, spalvotų pieštukų, plastilino ir net žaislų. Kai bolivai svečiai pamato vaikų darbelius, bent keletą minučių, kaip jie ugdomi, nustemba. Iš namų didelė dalis vaikų į darželį atvyksta murzini, tad daug laiko skiriame mokydamos juos elementariausios higienos: plauti rankas, praustis, snarglius valytis ne į rankoves ar skvernus, tuštintis ne kur papuolė.

Vaikai darželyje ir apkabinami, ir paglostomi, o namuose daugelis jų to nepatiria. Vaikučiai čia kaip katinukai glaustosi, nuglosto rankas, veidą, papasakoja auklėtojoms savo bėdeles. Tai dažnai sugraudina. Vaikai daugiau kalba apie sesutes ir broliukus nei apie mamas ir tėčius. Vyresnieji broliai ir seserys jiems atstoja viską. Beje, jų tėvai dažnai yra „kažkur toli“ – uždarbina Argentinijoje ar Ispanijoje, o yra vaikai likę augti pas senelius.

Darželis išlaikomas, atlyginimai personalui (šešiams žmonėms) mo-

